

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/396/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211213774
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Moravčíková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2211213774.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: EURO PROVIDUS, a. s., IČO: 35 962 682, Dunajská 15/A, Bratislava, zastúpený JUDr. Marianom Ďuranom, PhD., advokátom, Tajovského 5, Žilina, proti odporkyňi: Y. S., nar. XX.XX.XXXX, O. XXXX/XXA, S., o zaplatenie 702,84 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, č.k. 11C/94/2011-46 zo dňa 10.04.2012, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í a** vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 189,63 eur (ako sa uvádza v odôvodnení rozhodnutia, pričom z návrhu je zjavné, že navrhovateľ žiada 702,84 eur) s príslušenstvom od odporcom titulom plnenia zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že účastníci uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.12.2006, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporcovi úver vo výške 10.000,- Sk (331,93 eur), ktorý mal odporca uhradiť 39-imi týždennými splátkami po 400,- Sk (13,27 eur) a spolu sa zaviazal vrátiť 15.600,- Sk. Odporca zaplatil sumu 184,39 eur a súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozdiel medzi 331,93 eur a 184,39 eur je suma 147,54 eur, teda cena úveru je 156%. Ďalej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 31.01.2007 poskytol navrhovateľ odporcovi ďalší úver vo výške 15.000,- Sk (497,90 eur), ktorý mal odporca uhradiť 39-imi týždennými splátkami po 600,- Sk (19,91 eur), spolu 23.400,- Sk. Odporca zaplatil sumu 406,79 eur a rozdiel medzi 497,90 eur a 406,79 eur je 91,11 eur, cena úveru je 156%. S poukazom na ust. § 3 ods. 1, § 39 a § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka súd uzavrel, že podaný návrh nie je dôvodný. Cena úveru je 156% a ide o extrémnu odplatu za úver, čo považoval za dôvod absolútnej neplatnosti úveru bez ďalšieho s poukazom na uznesenie NS SR 1MCdo 1/09, rozsudok NS ČR 21 Cdo1484/2004, KS Prešov 3Co 3/2011, 16Co 71/2011. Oba úverové právne úkony reprezentujú civilno-právnu úžeru, sú v celom rozsahu v rozpore s dobrými mravmi. V závere rozhodnutia konštatuje, že odporcovi vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 147,54 eur a vo výške 91,11 eur a v tejto výške je odporca povinný navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie z titulu neplatného právneho úkonu vydať, celkom 238,65 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške uplatnenej navrhovateľom (z výroku rozhodnutia však uloženie takejto povinnosti nevyplýva - pozn. odvolacieho súdu). Hoci vo výroku je uvedené, že odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva, v odôvodnení sa uvádza, že vo veci mal úspech navrhovateľ 34% (§ 142 ods. 3 OSP), súdny poplatok za návrh predstavuje 42 eur, 34% je 14,28 eur, odmena advokáta predstavuje 117,72 eur a 34% je 40 eur.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa sa včas odvolal navrhovateľ. Vo svojom odvolaní poukázal na to, že v konaní sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť sumu 702,84 eur s príslušenstvom s poukazom na existenciu dvoch zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ktoré odporca porušil a prestal splácať splátky podľa dohodnutých splátkových kalendárov. Odvolanie podal z dôvodu, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a teda je daný odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm.

d) a f) OSP. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že cena úverov je 156% a takéto plnenie považuje za úžerné konanie v rozpore s dobrými mravmi. Z odôvodnenia tiež vyplýva, že odporca má povinnosť vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie vo výške 238,65 eur, pričom táto skutočnosť nekorešponduje s výrokom rozhodnutia, ktorý návrh zamietá v celom rozsahu. Taktiež úvaha o náhrade trov konania, ktoré súd prvého stupňa výrokom nepriznal žiadnemu z účastníkov, je v odôvodnení zmätočné, keďže tam sa úspech navrhovateľa vyčísluje ako 34%-ný a výrok rozhodnutia s týmto nesúladí. Súd prvého stupňa vychádzal z § 3, § 39 a § 451 Občianskeho zákonníka, čo však nekorešponduje s odôvodnením ako takým a rozhodnutie súdu je zmätočné. Súd prvého stupňa uzavrel, že cena úverov je vo výške 156%, pričom z ničoho nevyplýva, akým spôsobom k takémuto výpočtu došiel a čo má takto vypočítaná cena predstavovať. Pokiaľ by aj mal navrhovateľ vyčísliť aspoň približne sumu, ktorú zrejme chcel súd prvého stupňa svojim výpočtom dosiahnuť, zrejme by bolo potrebné zistiť, akú sumu sa dlžník zaviazal veriteľovi vrátiť na istinu úrok a administratívny poplatok a do výpočtu úroku by bolo možné zahrnúť iba poskytnutú istinu bez ohľadu na výšku, počet a rozloženie splátok, a takto by sa dospelo k záveru, že ročný úrok predstavuje 56%. Pokiaľ by aj súd porovnával takto vypočítaný úrok s úrokmi bežne poskytovanými bankami, nie je takéto porovnanie relevantné, pretože úroky bánk nezahŕňajú aj skryté poplatky ako poplatok za vedenie úverového účtu, za poskytnutie úveru a podobne. Navrhovateľ však uvádza všetky náklady, ktoré sú spojené s úverovými vzťahom od poskytnutia úveru až po jeho úplné splatenie. Záver súdu nemá oporu v zákone ani v judikatúre. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo/1/2009, z ktorého nevyplýva, že by vyslovil záver o rozpore 60%-ného úroku s dobrými mravmi, z tohto rozhodnutia vyplýva len to, že súdu nižšieho stupňa sa nariadilo vykonať dokazovanie vyjadrením peňažného ústavu, prípadne vysloviť záver až po vykonanom dokazovaní. Toto rozhodnutie Najvyššieho súdu považuje za neaplikovateľné v prejednávanej veci, rovnako rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 21Cdo/1484/2004, na ktoré sa tiež prvostupňový rozsudok odvoláva a toto rozhodnutie oprel aj svoje závery. Rovnako sa vyjadril k rozhodnutiam Krajského súdu v Prešove, na ktoré súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí poukazuje a tieto považuje za rovnako irelevantné k prejednávanej veci. Poukázal aj na to, že navrhovateľ poskytuje úvery charakteru nezabezpečených úverov, ktoré nie sú kryté treťou osobou alebo odporcom iným spôsobom ako len zmluvou, a teda je potrebné zohľadniť pri cene úveru aj tieto skutočnosti. Relevantným a jediným ukazovateľom, ktorý predstavuje celkové náklady dlžníka spojené so spotrebiteľským úverom je ročná percentuálna miera nákladov, ktorá je aj v zmluve riadne vyčíslená. Nemožno porovnávať spotrebiteľské úvery s produktmi bankových inštitúcií. Zmluvy o úvere, z ktorých navrhovateľ odvíja svoj nárok voči odporcyni, sú platné v zmysle ust. § 4 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. RPMN podľa týchto zmlúv je vo výške 249,30% a neprekračuje rámec dovolený zákonom v čase uzavretia týchto zmlúv a nemôže byť takéto dojednanie medzi účastníkmi vyhodnotené ako rozporné s dobrými mravmi. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prekročiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, nadobudlo účinnosť až po uzavretí predmetných zmlúv dňom 01.07.2008. Ku dňu podpisu zmlúv nebola výška odplaty za spotrebiteľský úver obmedzená. Navrhovateľ považuje inštitút dobrých mravov za legitímny nástroj, avšak odmieta záver súdu, že zmluvy sú absolútne neplatné z dôvodu rozporu s dobrými mravmi ako celok. Navrhovateľ okrem samotného úveru poskytoval odporcovi aj ďalšie služby, a to službu osobného poskytnutia a osobného výberu splátok a jeho konanie nevykazuje znaky rozpornosti s dobrými mravmi. Svojím odvolaním sa domáhal zrušenia veci odvolacím súdom a jej vrátenie súdu prvého stupňa na nové konanie.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila odporkyňa, ktorá uviedla, že nemá žiadnu vedomosť o tom, že by bola navrhovateľovi dlžná. Nie je ani opatrovníkom matke I. S. a ona nikdy nebola ručiteľkou pri žiadnej pôžičke. Uviedla, že jej nie je zrejme, z akého dôvodu nie je známy jej pobyt, keďže žije stále na tej istej adrese a momentálne je vedená ako nezamestnaná na Úrade práce v Šamoríne. Žiadal o prešetrenie žalobného návrhu, keďže si nie je vedomá, že by mala dlh, pokiaľ však dlh bude zistený, žiadala o splátkový kalendár.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému bol tento opravný prostriedok prípustný, preskúmal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a 2 OSP, posúdil v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP), a došiel k záveru, že odvolaniami napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v zmysle § 221

ods. 1 písm. f) OSP. Senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0, t.j. jednomyseľne (§ 3 ods. 9 veta tretia z. č. 757/2004 Z. z.).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktorý mu Občiansky súdny poriadok priznáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Odňatie možnosti konať pred súdom je relevantné vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní.

Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí súdom tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. ÚS 6/0, z 13.03.2003). Odôvodnenie rozhodnutia má vysvetľujúcu povahu vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Kým vo výroku musí byť stručne a jasne formulované rozhodnutie súdu o predmete občianskeho súdneho konania, aby výrok mohol byť vykonateľný, v odôvodnení má súd možnosť a zároveň aj povinnosť vysvetliť výrok, teda zdôvodniť prečo rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti, objasniť myšlienkové postupy súdu pri rozhodovaní danej veci a vyložiť pravdivosť, zákonnosť a spravodlivosť tohto záverečného úsudku súdu. Táto časť rozhodnutia je veľmi významná z hľadiska presvedčivosti, logickej konzistentnosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia. V prípade, ak odôvodnenie nemá všetky náležitosti vyžadované zákonom, alebo s výrokom nekorešponduje, resp. mu odporuje, nemôže odôvodnenie plniť funkciu presvedčivosti a takisto rozhodnutie nie je preskúmateľné. Porušením práva účastníka na riadne odôvodnenie rozsudku sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia opravného prostriedku, a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd dospel k záveru, že vykonané dokazovanie nebolo vyhodnotené súdom prvého stupňa tak, aby zodpovedalo výroku rozhodnutia, výrok rozhodnutia si vnútorne odporuje so závermi prijatými súdom prvého stupňa v odôvodnení, čím sa rozhodnutie súdu prvého stupňa stáva nepreskúmateľným.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že podľa úvahy súdu je cena úverov 156% a takéto plnenie považuje za úžerné konanie v rozpore s dobrými mravmi, pričom však použitý vzorec na získanie takejto percentuálnej čiastky nijako bližšie nezdôvodňuje. Nie je zjavné, či tým má byť skutočnosť, že za získanú sumu je spotrebiteľ povinný zaplatiť o 56 % viac, takáto úvaha však nezodpovedá pojmu cena úveru, ktorou je celková suma, ktorú zaplatí dlžník za poskytnutie úveru veriteľovi vrátane úrokov a všetkých poplatkov. Percentuálne zhodnotenie takéhoto vyčíslenia je obsiahnuté v ukazovateli RPMN, ktorý je zároveň povinnou položkou každého spotrebiteľského úveru. Touto zložkou zmluvy sa však súd prvého stupňa vôbec nezaoberal.

Výrok rozhodnutia je v príkrom rozpore so závermi formulovanými v jeho odôvodnení, keďže výrok je v celom rozsahu zamietajúci, pričom v odôvodnení sa explicitne uvádza, že odporca má povinnosť

vydať navrhovateľovi bezdôvodné obohatenie vo výške 238,65 eur, čo má následne vplyv aj na úvahu o náhrade trov konania, ktorá je rovnako v rozpore s výrokom rozhodnutia.

V súvislosti s námietkou formulovanou odporkyňou v rámci vyjadrenia k odvolaniu odvolací súd z obsahu spisového materiálu zistil, že odporkyňa bolo odňaté právo konať pred súdom tak, že súd prvého stupňa jej bezdôvodne ustanovil opatrovníčku a s odporkyňou nekonal. Dňa 03.02.2012 bolo mestom Šamorín súdu oznámené, že odporkyňa sa zdržiava na adrese S., O. ulica, rovnaká adresa bola súdu potvrdená aj Registrom obyvateľov. Hoci príslušné OO PZ dňa 16.02.2012 doručilo vyjadrenie, že menovaná sa na tejto adrese nezdržiava, z obsahu spisu nevyplývalo, že by prostredníctvom OOPZ boli doručované nejaké listiny, pričom až pri doručovaní listín je možné zisťovať, či sa v danom momente určitá osoba v mieste predpokladaného bydliska nachádza. Následne dňa 20.03.2012 súd ustanovil odporkyňu opatrovníčku - jej matku I. S. a toto uznesenie ustanovenej opatrovníčke doručoval spolu s návrhom a predvolaním na pojednávanie, ako aj rozhodnutím. Je však z obsahu spisu zjavné, že ešte pred pojednávaním bolo súdu elektronickou poštou oznámené priamo odporkyňou ospravedlnenie z pojednávania, z čoho bolo zjavné, že o pojednávaní má vedomosť a nevie, že v konaní je zastúpená opatrovníkom. Doposiaľ tak nebolo odporkyňu umožnené riadne sa k návrhu vyjadriť, nebol jej tento doručený a postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa sa dopustil už vyššie uvedených pochybení tým, že svoje rozhodnutie náležite a preskúmateľne neodôvodnil, medzi výrokom a odôvodnením rozhodnutia je príkry rozpor a odporkyňa odňala možnosť konať pred súdom tým, že jej bezdôvodne ustanovil opatrovníka, bola splnená podmienka na zrušenie veci v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude potrebné, aby súd prvého stupňa osobne konal s odporkyňou, tejto doručil potrebné listiny a zistil skutočnosti, ktoré vo svojom vyjadrení uvádza.

V súvislosti s rozhodnutím v merite veci musia závery formulované odôvodnením vyplývať aj z výroku rozhodnutia, pričom odôvodnenie musí byť preskúmateľné a musí mať oporu v aplikovateľných právnych predpisoch, predovšetkým musí zhodnotiť charakter spotrebiteľskej zmluvy ako spotrebiteľského úveru a pri právnom posúdení veci aplikovať na zmluvu ustanovenia občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľa (§ 52 a nasl.) a zmluvu posúdiť v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Po opätovnom rozhodnutí súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby v prípade podania odvolania bolo odvolacím súdom preskúmateľné.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa opätovne rozhodne o trovách prvostupňového a odvolacieho konania v zmysle ustanovenia § 224 ods. 3 OSP, pričom aj túto svoju úvahu náležite odôvodní.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.